

Into – etsivä nuorisotyö ja työpajatoiminta ry

Herttaliisa Tuure, toiminnanjohtaja
Reetta Pietikäinen, asiantuntija

Lausunto työelämä- ja tasa-arvovaliokunnalle:

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annetun lain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta

Into – etsivä nuorisotyö ja työpajatoiminta ry (ent. Valtakunnallinen työpajayhdistys) kiittää työelämä- ja tasa-arvovaliokuntaa mahdollisuudesta lausua työllisyyden edistämisen kuntakokeiluun liittyvistä laeista.

Esityksen mukaan työllisyyden edistämisen kuntakokeilun aikana asiakas voitaisiin siirtää toisen kokeilukunnan tai takaisin työ- ja elinkeinotoimiston asiakkaaksi tiettyjen edellytysten täytyttyä. Työttömyysturvatehtäviä siirrettiin laajemmin työ- ja elinkeinotoimistoilta kokeilualueiden kunnille. Lisäksi asiakastietojärjestelmien käyttöoikeuksia koskevaa sääntelyä korjattaisiin. Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan pääosin 1.6.2021, työttömyysturvatehtävien laajempaa siirtoa kunnille koskevat säännökset 2.10.2021.

Yleistä

Koronaepidemian aikana työttömyys on kasvanut rajusti ja erityisesti nuorisotyöttömyys ja pitkäaikaistyöttömyys ovat huolestuttavalla tasolla. **Etsivän nuorisotyön ja työpajatoimijoiden kokemusten mukaan heikossa työmarkkina-asemassa olevien tilanteet ovat entisestään vaikeutuneet ja tarpeet työllisyyttä tukeville ja edistäville palveluille ovat kasvaneet ja moninaistuneet.** TE-toimistojen palvelut ovat myös olleet yhä ruuhkaisempia. Työpajatoimijoiden mukaan TE-toimistojen toteuttama palvelutarpeen arviointi ei ole ollut riittävää eikä ohjautuminen palveluihin ole aina toiminut tarkoituksenmukaisesti. Etsivän nuorisotyön ja työpajojen ammattilaiset tuntevat asiakkaansa ja heidän palvelutarpeensa. Kentän toimijoiden mukaan pulaa on ensinnäkin palveluprosessin alkuvaiheen arjenhallintaa vahvistavista kokonaisvaltaisista palveluista, kuten työpajoilla toteutettavasta starttivalmennuksesta. Pulaa on myös avoimille työmarkkinoille poluttavista valmennuspalveluista, kuten työhönvalmennuksesta.

Kuntakokeilu tarjoaa mahdollisuuden parantaa palveluiden saavutettavuutta ja saatavuutta. Kuntien vahvuuksia ovat lähipalvelut ja monialaisten palvelujen integrointi, paikallisten työnantajien ja välityömarkkinoiden tuntemus sekä vakiintunut ja toimiva yhteistyö niiden kanssa.

Into katsoo, että esitettävät kuntakokeilulakiin liittyvät muutokset ovat tarkoituksenmukaisia ja tukevat asiakaslähtöisyyttä ja sujuvaa palveluprosessia. Into on kuitenkin edelleen huolissaan henkilöstöresurssien ja yksilöllisen palvelun riittävydestä. Into pitää olennaisena, että muutostilanteissa asiakkaiden tiedonsaamiseen ja palveluprosessien sujuvuuteen kiinnitetään erityistä huomiota. Tulevien lakimuutosten osalta viestintään ja palvelupolkujen yhtenäisyyteen tulee panostaa. Kuntakokeilut ovat aloittaneet jo 1.3.2021.

Tässä yhteydessä Into haluaa nostaa myös esille huolen etsivän nuorisotyön roolista työllisyyden edistämisen kuntakokeilussa. Etsivän nuorisotyön kentältä on viestitty, että etsivien nuorisotyöntekijöiden työpanosta on joissakin kunnissa pyritty siirtämään kuntakokeilujen piiriin suoraan työllisyyttä edistäviin tehtäviin siten, ettei etsivien perustehtävän toteuttaminen olisi ollut mahdollista. Into korostaa, ettei tämä ole tarkoituksenmukaista. Etsivä nuorisotyö on erityisnuorisotyötä, joka tukee koulutuksen, työelämän tai muiden palveluiden ulkopuolella

Into

Into – etsivä nuorisotyö ja työpajatoiminta ry
Rautatieäisenkatu 6 (käyntiosoite Kellosilta 7)
00520 Helsinki
www.intory.fi
etunimi.sukunimi@intory.fi

olevia nuoria rinnalla kulkien ja vapaaehtoisuuteen perustuen. Sen tavoitteena on edistää itsenäistymistä ja nuoren tavoitteita sekä vahvistaa taitoja kiinnittyä jatkoluille. **Etsivän nuorisotyön tulee pystyä toteuttamaan tätä perustehtäväänsä myös kuntakokeiluissa.** Opetus- ja kulttuuriministeriö onkin aluehallintovirastojen kautta ohjeistanut kuntia, ettei etsivien nuorisotyöntekijöiden tehtävät voi määräytyä työllisyyttä edistävien kuntakokeilujen kautta, vaikka monialaista yhteistyötä kuntakokeilujen kanssa voidaankin tehdä. Into seuraa etsivän nuorisotyön roolia kuntakokeiluissa.

Työttömyysturvatehtävien ja asiakkuuden siirtämisestä

Työttömyysturvatehtävien laajempi siirtäminen työ- ja elinkeinotoimistoilta kokeilualueiden kunnille on tarkoituksenmukaista palvelun sujuvoittamiseksi ja nopeuttamiseksi. Ilman siirtoa asiakkaalle voisi aiheutua ylimääräistä työtä tai hänen asiansa käsittely viivästyä. Lausuntopalautteessa on nostettu esille huoli työvoimapolitiisiin lausuntoihin liittyvän työmäärän ja kunnan ja TE-toimiston välisen ilmoittelun lisääntymisestä sekä sitä kautta muodostuvista palveluviiveistä. Into katsoo, ettei tämä huoli ole poistunut. On tärkeää joustavoittaa ja nopeuttaa asiakkaan palveluprosessia myös työttömyysturvatehtävien osalta.

Into on huolissaan henkilöstön riittävydestä, myös suhteessa laajeneviin työttömyysturvatehtäviin. TE-toimistojen henkilöstömäärä ei tällä hetkellä ole ollut riittävää ja palvelutarpeiden arviointi on ollut puutteellista. Asiakaslähtöinen, laadukas ja tulokellinen palvelu edellyttää hyvin resursoitua henkilöstöä, jonka osaamiseen ja kohtaavaan työotteeseen panostetaan. Heikossa työmarkkina-asemassa olevien palvelutarpeet ovat moninaisia ja voivat liittyä niin voimavaroihin, osaamiseen kuin työmarkkinoilla toimimiseenkin. Kun asiakkaan työ- ja toimintakykyä ei arvioida, hänen todellista palvelutarvettaan ei tunneta. Palvelutarpeen arviointiin ja asiakkaan yksilöllisen suunnitelman laatimiseen tulee olla riittävät resurssit ja työkalut käytettävissä. Erityisesti tarvetta on moniammatillisille ja toiminnallisille työ- ja toimintakyvyn arvioinneille.

Asiakkuuden siirtäminen takaisin työ- ja elinkeinotoimiston tai toisen kokeilualueen kunnan asiakkaaksi asiakkaan pyynnöstä on tarkoituksenmukaista asiakaslähtöisyyden ja asiakkaan valinnanvapauden kannalta. Into katsoo, että olennaista on varmistaa nopeat siirtoprosessit ja sitä kautta joustava ja katkeamaton palvelu. Asiakkaan tulee voida esittää siirtopyyntö myös omalle kokeilukunnalleen, joka sen mukaisesti lähtee välittömästi käynnistämään siirtoa TE-toimiston kanssa.

Muista muutoksista

Esityksessä ehdotetaan työ- ja elinkeinohallinnon URA-järjestelmän käytön mahdollistamista kuntien virkamiesten lisäksi myös kuntayhtymien virkamiehille. Tämä on tarkoituksenmukaista. Into nostaa kuitenkin edelleen esille, että URA-järjestelmää tulisi pystyä hyödyntämään joustavasti ilman työaikarajoitetta. Oikeuden URA-järjestelmän käyttämiseen voi saada, jos työajasta vähintään 50 % kuuluu kuntakokeilun tehtäviin. Tämä rajoittaa pienten kuntien toimintamahdollisuuksia, joissa henkilöstön työnkuvat ovat laajat.

Lakiesityksessä esitetään muutoksia myös monialaisen yhteispalvelun asiakasrekisterin (TYPPI-rekisterin) käyttöoikeuksien laajentamiseen. Tämä on tarkoituksenmukaista. Asiakaspalvelun sujuvoittamiseksi on tärkeää parantaa tiedonkulkua TYP-työtä tekevien välillä ja vähentää päällekkäistä työtä.

Into

Into – etsivä nuorisotyö ja työpajatoiminta ry
Rautatieäisenkatu 6 (käyntiosoite Kellosilta 7)
00520 Helsinki
www.intory.fi
etunimi.sukunimi@intory.fi

ETSIVÄ NUORISOTYÖ JA
TYÖPAJATOIMINTA RY